

Sportnota gemeente Drimmelen

“Stilstaan bij meer bewegen”

2006 – 2010

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inleiding	3
1.1 Indeling sportnota	3
2. Sport in de gemeente Drimmelen	4
2.1 De huidige sportcultuur	4
2.2 Het huidige sportbeleid	5
3. Trends en ontwikkelingen	6
3.1 Demografische ontwikkelingen	6
3.2 Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen	7
3.3 Sportdeelname	8
3.4 Bestuurlijke ontwikkelingen	9
4. Hoofddoelstelling en gemeentelijke uitgangspunten	13
5. Uitwerking actiepunten	14
5.1 Accommodatiebeleid, subsidies en tarieven	15
5.2 Sportstimulering	16
5.3 Verenigingsondersteuning	17
5.4 Inzet sport als middel	18
Bijlage 1: Overzicht van de gesubsidieerde verenigingen	19
Bijlage 2: Overzicht van de sportaccommodaties	21
Bijlage 3: Beleidsregel "Tarieven sportaccommodaties gemeente Drimmelen"	22
Bijlage 4: Beleidsregel "Subsidiering sportverenigingen gemeente Drimmelen"	24
Bijlage 5: Uitgangspunten accommodatiebeleid	26

Voorwoord

De belangstelling voor de sport is de laatste jaren flink gegroeid, met name vanwege de toegenomen aandacht van de media voor de topsport. Niet alleen in letterlijke, maar ook in figuurlijke zin, is sport altijd in beweging en worden er steeds nieuwe beoefeningsvormen en activiteiten aan het spectrum toegevoegd.

De gemeente Drimmelen kent een zeer divers aanbod van sportverenigingen en heeft de afgelopen decennia veel geïnvesteerd in de sportaccommodaties in facilitaire zin. Na de harmonisatie van de tarieven en subsidiestructuur is, vanwege een aantal nieuwe ontwikkelingen, aandacht gewenst voor de lokale sportstructuur en -cultuur en de vele actoren die daaraan een bijdrage leveren.

Deze beleidsnota sport heeft tot doel een bijdrage te leveren aan het instandhouden en daar waar nodig verbeteren van de lokale sportinfrastructuur en sportcultuur. Het is de bedoeling een gemeentelijk sportbeleid te ontwikkelen dat mogelijkheden biedt voor elke burger om deel te nemen aan een vorm van sportbeoefening. In de gemeente Drimmelen zijn tot op heden niet heel expliciet de doelstellingen van het gemeentelijk sportbeleid omschreven. Wel is bij de harmonisatie van het subsidiebeleid en het ontwikkelen van een nieuwe tarievenstructuur in 1999 een aantal keuzen en uitgangspunten vastgelegd.

In het Raadsprogramma 2003 – 2006 is de wens naar voren gebracht om in een beleidsnota sport meer concrete beleidsdoelen te formuleren. Zo kunnen uiteindelijk ook de effecten van het gevoerde beleid worden gemeten. Tot op heden is vooral in faciliterende zin een bijdrage geleverd aan het sportbeleid in de gemeente Drimmelen. Met het uitbrengen van de startnotitie beleidsnota sport, heeft de commissie Inwonerszaken in haar vergadering van 16 februari 2005, een begin gemaakt met het vastleggen van meer inhoudelijke kaders voor het lokale sportbeleid. Het spreekt voor zich dat de elementen uit die startnotitie de belangrijkste neerslag voor deze beleidsnota vormen.

Deze nota is in nauwe samenwerking met Sportservice Noord-Brabant tot stand gekomen.

1. Inleiding

Het aantal sportbeoefenaars dat is aangesloten bij sportverenigingen en sportscholen in Nederland is in de afgelopen jaren gestegen naar circa 6 miljoen. Ook zijn er veel sportbeoefenaars, die geen lid zijn van een sportvereniging en/of sportschool. Zij bepalen zelf hun eigen sportaanbod. In totaal wordt geschat dat circa 8 miljoen Nederlanders regelmatig aan sport doen. Dus sport is niet meer weg te denken uit het dagelijks leven. Daarnaast zijn vele Nederlanders nog op andere wijze bij sport betrokken zoals bijvoorbeeld als vrijwilliger en/of bestuurder, maar vooral ook in passief recreërende zin als toeschouwer, televisiekijker of krantenlezer.

Dat sport en bewegen aantrekkelijke vormen van vrijetijdsbesteding zijn is een feit. Maar sport en bewegen hebben meer te bieden. Sport en beweging zijn onontbeerlijk voor een goede gezondheid. Niettemin blijkt dat nog maar een minderheid van de bevolking voldoende sport en beweegt om een positief effect op de eigen gezondheid te bereiken. De Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) is in 1998 vastgesteld en werd afgeleid van internationale richtlijnen. De norm verschilt per leeftijdsgroep en is vastgesteld op minimaal 5 dagen in de week 30 minuten matig intensief bewegen.

Naast deze gezondheidscomponent kunnen sport en bewegen worden ingezet bij het bevorderen van sociale cohesie, overdracht van normen en waarden, tolerantie, integratie en het bevorderen en behouden van leefbaarheid in de kernen.

Kortom, duidelijk is dat sport van grote maatschappelijke betekenis is. Sport kan een belangrijke bijdrage leveren aan sociaal-maatschappelijke terreinen als volksgezondheid, criminaliteitspreventie en aan integratie van doelgroepen als gehandicapten, ouderen, allochtonen en jongeren.

De gemeente Drimmelen kent een gevarieerd en levendig sportklimaat. Naast een groot aantal sporters zijn vele vrijwilligers bestuurlijk en uitvoerend bezig met het instandhouden en verbeteren van dit klimaat. De gemeente heeft de intentie dit sportklimaat in stand te houden. Daarnaast is er op een aantal punten nog verbeteringen mogelijk. Deze nota levert een beleidvisie en geeft mogelijkheden voor verbeteringen.

1.1 Indeling sportnota

Deze sportnota kent de volgende opbouw:

Allereerst brengen wij in hoofdstuk 2 de actuele stand van zaken in de gemeente Drimmelen in beeld.

In hoofdstuk 3 worden zowel lokale als landelijke trends en ontwikkelingen weergegeven en wordt hun betekenis voor het gemeentelijk sportbeleid aangegeven.

In hoofdstuk 4 worden de hoofddoelstelling en de daaruit voortvloeiende gemeentelijke uitgangspunten en actiepunten vastgesteld. In hoofdstuk 5 worden deze actiepunten uitgewerkt, zowel inhoudelijk als financieel.

In de bijlagen zijn de volgende gegevens weergegeven:

1. Overzicht van de gesubsidieerde sportverenigingen in de gemeente Drimmelen
2. Overzicht van de sportaccommodaties in de gemeente Drimmelen
3. Beleidsregel "Tarieven sportaccommodaties gemeente Drimmelen"
4. Beleidsregel "Subsidiering sportverenigingen gemeente Drimmelen"
5. Uitgangspunten accommodatiebeleid: beschrijving van het onderscheid tussen primaire en secundaire voorzieningen

2. Sport in de gemeente Drimmelen

2.1 De huidige sportcultuur

Het aantal sportverenigingen in Drimmelen is groot. De gemeente Drimmelen bestaat uit een zestal kerkdorpen (Made, Drimmelen, Terheijden, Wagenberg, Hooge Zwaluwe en Lage Zwaluwe) die elk een eigen actief verenigingsleven hebben. De ruim 26.000 inwoners van de gemeente hebben de keuze uit ruim 80 sportverenigingen waarvan er 35, vooral op basis van het aantal jeugdleden, worden gesubsidieerd door de gemeente Drimmelen. Dit aanbod heeft vooral te maken met het aantal leefgemeenschappen. Elk dorp heeft een eigen gemeenschap met eigen voorzieningen en clubs. In de gemeente zijn, naast het verenigingsaanbod ook diverse commerciële aanbieders actief op het terrein van de sport (fitnesscentra, zwembaden, tenniscentrum e.d.).

De sport voorziet binnen elk van die leefgemeenschappen in een belangrijke taak: het bieden van actief en passief vermaak, het gelegenheid bieden tot ontmoeting en een bijdrage leveren aan de sociale cohesie. Volgens een recent onderzoek naar de sportdeelname in Drimmelen¹ is de totale sportparticipatie (percentage respondenten dat 12 keer of meer per jaar aan sport doet) hoger dan het landelijk gemiddelde (77 % t.o.v. 65% landelijk). Dit komt neer op meer dan 20.000 sporters in de gemeente.

Omdat kleine leefgemeenschappen 'van nature' meer stimuleren tot gemeenschappelijke activiteiten is de georganiseerde sportdeelname in de gemeente met 47%² ook aanzienlijk hoger dan het landelijk gemiddelde van 34 %. Landelijk wordt het meest gesport in ongebonden verband. De bloeiende verenigingscultuur in de gemeente Drimmelen is niet uniek in vergelijking met andere plattelandsgemeenten.

Op basis van landelijke kengetallen kan binnen het aantal van ongeveer 12.500 georganiseerde sporters worden gerekend met 10 % kaderleden en begeleiders binnen de diverse verenigingen. Het gaat dan om bestuurlijk, organisatorisch en technisch kader, oftewel we hebben het in de gemeente Drimmelen, in het kader van sport, in totaliteit over maar liefst 1.250 vrijwilligers.

Meer specifieke gegevens over de sportdeelname in de gemeente Drimmelen volgen in paragraaf 3.3. De volledige resultaten van het sportdeelname-onderzoek zijn verwerkt in het rapport "Sportdeelname-onderzoek gemeente Drimmelen"

In de gemeente Drimmelen liggen, verspreid over de diverse woonkernen voor de binnensporten:

- 2 sporthallen, te weten Sporthal de Amerhal te Made en Sporthal Driedorp te Wagenberg.
- één sportzaal, te weten 't Nieuwlandt in Lage Zwaluwe.
- en vier gymzalen, te weten gymzaal Lage Weide en Romboutsstraat in Made, gymzaal Aalbersestraat in Terheijden en gymzaal Zonzeel in Hooge Zwaluwe.
- De gemeente beschikt verder over 2 multifunctionele accommodaties met een geïntegreerde sportruimte, te weten de culturele centra de Mayboom en de Cour en verder het gemeenschapshuis 't Klaverblad in Drimmelen met eveneens een geïntegreerde sportruimte.

Voor de buitensporten zijn er 5 sportparken namelijk, Sportpark de Schietberg in Made (voetbal, hockey, handbal en tennis), Sportpark Ruitersvaart in Terheijden (voetbal en jeu de boules), Sportpark Heesterbosch (voetbal en handbal) in Wagenberg, Sportpark de Kwarrenhoek (voetbal) in Lage Zwaluwe en Sportterrein het Moerbos (voetbal) in Hooge

¹ Sportdeelname-onderzoek gemeente Drimmelen, Sportservice Noord-Brabant, mei 2005

² Sportdeelname-onderzoek gemeente Drimmelen, Sportservice Noord-Brabant, mei 2005

Zwaluwe. Voorts zijn er 2 tennisparken, te weten aan de Ruitersvaartseweg in Terheijden, en aan de Groenendijk in Lage Zwaluwe en een schietlocatie aan de Rode Vaart in Terheijden. De gemeente beschikt daarnaast over een tweetal openlucht zwembaden. Zwembad de Randoet in Made en zwembad het Puzzelbad in Terheijden.

2.2 Het huidige sportbeleid

Het sportbeleid van de gemeente Drimmelen is historisch gezien vooral gericht op accommodatie- en subsidiebeleid, volledig passend bij de opvatting dat de gemeentelijke overheid een voorwaardenscheppende taak heeft op het gebied van sportbeoefening. Daardoor is de laatste decennia een gevarieerd aantal sportvoorzieningen tot stand gekomen. Essentieel is het onderscheid tussen primaire en secundaire sportvoorzieningen. In bijlage 5 is aangegeven wat de gemeente daaronder verstaat. Primaire voorzieningen komen voor wat de kapitaalslasten en het groot onderhoud betreft voor rekening van de gemeente. Voor zowel de binnen- als de buitenaccommodaties wordt een deel van de exploitatiekosten in de vorm van huur door de gebruikers opgebracht. De secundaire voorzieningen komen volledig voor rekening van de betreffende sportverenigingen.

De gemeente Drimmelen heeft een relatief groot grondoppervlak en de onderlinge afstanden van de kernen zijn vaak aanzienlijk. Daarom is in het verleden gekozen voor een adequaat basisvoorzieningenniveau per kerkdorp. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de in de gemeente Drimmelen aanwezige sportaccommodaties.

Na de gemeentelijke herindeling in 1997 was het noodzakelijk om te komen tot een harmonisatie van alle subsidies en sporttarieven in de gemeente Drimmelen. Daartoe is in samenwerking met het PON, instituut voor advies, onderzoek en ontwikkeling in Noord-Brabant, een harmonisatietraject afgelegd dat in december 1999 resulteerde in de vaststelling van een tweetal beleidsregels sport:

1. De beleidsregel "Subsidiëring sportverenigingen gemeente Drimmelen"
2. De beleidsregel "Tarieven sportaccommodaties gemeente Drimmelen"

In 2003 heeft een evaluatie plaatsgevonden van deze beleidsregels. Dit heeft ertoe geleid dat de beleidsregels opnieuw zijn vastgesteld voor de periode 2004 tot en met 2006. Ze vormen daarmee de basis en de financiële neerslag van het lokale sportbeleid tot en met 2006 en zijn terug te vinden in de bijlagen.

3. Trends en ontwikkelingen

3.1 Demografische ontwikkelingen

Het inwonersaantal in Nederland zal in de komende 30 jaar met zo'n 2 miljoen mensen groeien tot het maximum van 17,7 miljoen in 2030. Na 2030 zal het inwoneraantal naar verwachting weer dalen. Er zijn verschillende verwachtingen:

- De vergrijzing neemt verder toe; het aantal zestigers is in 2040 gestegen tot zo'n 25% (nu 13%)
- Het aandeel jongeren in de bevolkingssamenstelling bedraagt tot 2020 zo'n 25%
- Het aantal twintigers zal de komende jaren sterk dalen
- Het aantal dertigers en veertigers neemt sterk toe
- In 2010 en 2020 zijn de veertigers en vijftigers de grootste leeftijdsgroep
- Het aantal allochtonen zal tot 2015 groeien tot 2,5 miljoen (nu 1,3 miljoen)

Sport was tot voor enkele jaren vooral gericht op jongeren. Door de verwachte bevolkingsgroei in de komende 30 jaar en met name een sterke groei van het aantal personen tussen 30 en 60 jaar, is te verwachten dat het aantal sporters in de leeftijdscategorie tussen 30 en 50 jaar zal stijgen.

De meeste inwoners van Drimmelen bevinden zich in de leeftijdsklasse 50+. Het aantal personen bedroeg per 1 december 2004 9.509. Het percentage 50-plussers is daarmee 35,66% van de bevolking. Het aantal inwoners van 25 – 49 jaar bedraagt 9.433, hetgeen overeen komt met 35,38% van de bevolking. De groep 0 – 24 jaar omvat in totaal 7.726 inwoners, hetgeen overeenkomt met 28,98%.

De bevolking van Drimmelen zal naar verwachting de komende jaren groeien. Dit wordt mede veroorzaakt door een toename van het aantal woningen in Made en Lage Zwaluwe, als gevolg van uitbreiding. In de gemeente Drimmelen zal, net als elders in Nederland, het komende decennium sprake zijn van vergrijzing en ontgroening.

Uit een bevolkingsprognose van de Provincie Noord-Brabant³ blijkt dat het aandeel 50+-ers in 2015 zal stijgen tot 42% en in 2030 tot 46%. Het percentage inwoners van 25-49 jaar zal afnemen naar 29 % in 2030, evenals de groep 0-24 jaar (25 % in 2030).

Deze ontgroening en vergrijzing hebben belangrijke gevolgen voor het voorzieningenaanbod. Dat moet zich aanpassen aan andere eisen en wensen, namelijk die van een grotere groep oudere sporters en relatief minder jeugdsporters. Daarnaast zal er sprake zijn van meer sporters met een andere culturele achtergrond. Sportverenigingen zijn op dit moment vaak onvoldoende voorbereid en/of gericht op het aanbieden van activiteiten voor deze leeftijdscategorieën.

³ Actualisering bevolkings- en woningbehoefteprognose, Provincie Noord-Brabant, 2002

3.2 Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen

De hoeveelheid vrije tijd van de Nederlanders zal in de komende jaren nagenoeg gelijk blijven. Voor de leeftijdsgroepen tot 60 jaar zal de hoeveelheid te besteden vrije tijd dalen. Personen in die leeftijdsgroep krijgen steeds meer te maken met een "tijds-klem"; beide partners werken, doen huishoudelijke taken, besteden aandacht aan de kinderen en hebben ook in hun vrije tijd een hoog ambitieniveau. Dit leidt tot een druk en complex leven waar tijd een schaars goed is. Als gevolg hiervan hebben deze groepen in toenemende mate behoefte aan een vorm van vrijetijdsbesteding die:

- Laagdrempelig is
- Veel plezier voor de bestede tijd en geld biedt (goede prijs-kwaliteitverhouding)
- Gemakkelijk te organiseren is
- Goed bereikbaar is

Naast de zogenaamde tijds-klem treedt er steeds meer een vervaging in tijdstippen op tussen arbeid en vrije tijd. Niet alleen wordt er in toenemende mate thuis gewerkt, er wordt ook steeds meer gewerkt in de avonduren en in de weekeinden.

Door deze vervaging krijgen steeds minder mensen tijd om deel te nemen aan gezamenlijke activiteiten.

Voor personen van 60 jaar en ouder zal de hoeveelheid vrije tijd gelijk blijven of iets stijgen. Senioren zijn voor sportverenigingen een interessante groep potentiële leden. De senioren van nu hebben veel vrije tijd en zijn mobieler en vitaler dan de senioren van voorgaande generaties. Ook zijn ze zelfstandig, gewend aan activiteiten buitenshuis en hebben ze een redelijke financiële positie. Driekwart van de senioren noemt gezondheid als belangrijkste motief om (weer) te gaan sporten. Als de eerste stap eenmaal is gezet, blijken het plezier in de sport en het sociale aspect belangrijke redenen om door te gaan.

Sportverenigingen moeten steeds meer vraaggericht werken. Sport- en bewegingsactiviteiten die eenvoudig te organiseren zijn, goed bereikbaar zijn en op verschillende tijdstippen kunnen worden beoefend blijven populair. Te denken valt aan wandelen, fietsen en zwemmen. In het sporten zal niet het winnen maar het hebben van plezier steeds belangrijker worden (toename recreatieve functie van de sport). Commerciële centra kunnen vaak gemakkelijker dan de "traditionele" verenigingen inspelen op de behoefte aan flexibele sporttijden. Meer en meer valt te verwachten dat commerciële sportaanbieders de concurrentie aan zullen gaan met de georganiseerde sport. De kwaliteit van accommodaties, het kader en het activiteiten aanbod zijn van doorslaggevend belang voor het voortbestaan van verenigingen. Met name de 'traditionele' sportverenigingen ondervinden de gevolgen van toenemende individualisering van de maatschappij. Individueel te beoefenen sporten zijn populair. Het aanbod van veel verenigingen sluit onvoldoende aan bij de vraag naar individuele sportmogelijkheden.

De bereidheid van mensen om zich vrijwillig voor de sportvereniging in te zetten blijft groot. Veel verenigingen hebben er echter moeite mee om vrijwilligers op de juiste wijze en op de juiste plaats te mobiliseren, ze hebben problemen met het behouden van en coördineren van de beschikbare vrijwilligers. Vooral de behoefte aan deskundig kader bij sportverenigingen is de afgelopen jaren sterk gegroeid. Voor de sport is dit een bedreiging omdat zij bij uitstek vrijwilligersorganisaties zijn. Ook vrijwilligers evalueren voortdurend hun werkzaamheden en wegen kosten en baten tegen elkaar af. Het aantrekken van geschikt kader en vrijwilligers levert steeds dus meer problemen op. Daarom is het nodig dat er blijvende aandacht is voor het stimuleren van professionalisering en ondersteuning van verenigingen.

3.3 De sportdeelname

In maart 2005 is een onderzoek gedaan naar de sportdeelname van de inwoners van de gemeente Drimmelen vanaf 6 jaar⁴, volgens de landelijke "Richtlijn Sportdeelname Onderzoek" (RSO)⁵. Het sportdeelname onderzoek in Drimmelen is gehouden via een schriftelijke enquête onder 2.500 inwoners vanaf 6 jaar.

Gebleken is dat de sportparticipatie (percentage respondenten dat 12 keer of meer per jaar aan sport doet) in de gemeente Drimmelen ruim boven het landelijk gemiddelde (77 %) ligt. In de gemeente vinden we de hoogste sportfrequentie bij de jeugd. In de categorieën van 6 tot en met 24 jaar zitten de hoogste percentages als het gaat om '120 keer of meer' sporten per jaar. In de groep 65-plussers bevinden zich de meeste niet-sporters (dit wordt landelijk ook geconstateerd). Wat wel opvalt in Drimmelen is het relatief hoge percentage niet-sporters tussen 19 en 24 jaar (15%). Ter vergelijking: dit percentage ligt in de gemeenten Schijndel en 's-Hertogenbosch op 8% en in de gemeente Vught op 10%. Landelijk ligt dit percentage ook op 15%. Hierbij moet in acht worden genomen dat de overige gegevens met betrekking tot de sportfrequentie en sportparticipatie in de gemeente beduidend hoger liggen dan de landelijke cijfers, behalve dus voor de doelgroep tussen 19 en 24 jaar.

De meest beoefende sporten in de gemeente Drimmelen zijn momenteel zwemmen, fitness (conditie), wielrennen/mountainbiken/toerfietsen, tennis en de wandelsport. De individualiseringstrend in het sporten lijkt zich ook in de sportbeoefening in Drimmelen door te zetten. Ook landelijk is te zien dat er de laatste jaren een verschuiving naar meer individueel te beoefenen sporten op gang is gekomen. Dit vertaalt zich ondermeer in een toename van het aantal golf-accommodaties, fiets- en wandelroutes.

De officiële sportaccommodaties in de eigen gemeente worden het meest gebruikt door de Drimmelense sporter. Een aanzienlijk percentage maakt daarnaast gebruik van accommodaties buiten de gemeente. Ook het gebruik van 'Andersoortige voorzieningen' (park, bos, openbare weg, buurthuis, café, huis/tuin, etc.) is in Drimmelen hoger dan landelijk het geval is.

Op basis van het onderzoek wordt aanbevolen om de komende tijd te zorgen voor een handhaving van de relatief hoge sportparticipatie. Dit betekent dat er continue aandacht zal moeten zijn van het op elkaar afstemmen van vraag en aanbod. Wat willen de inwoners van de gemeente Drimmelen en op welke manier vinden zij dit bij de lokale sportaanbieders? Wanneer er gekeken wordt naar de sportparticipatie, dan begint zich pas vanaf 65 jaar een duidelijke afname in te zetten (mensen die minimaal 12 x per jaar sporten). Het lijkt daarom goed om juist ook de groep van 65 jaar en ouder de nodige aandacht te schenken. Daarnaast baart het relatief hoge percentage niet-sporters tussen 19 en 24 jaar wat zorgen. Landelijk is bekend dat vooral verenigingen veel ledenverlies in deze leeftijdscategorie kennen. Aandacht zou moeten worden besteed aan de oorzaken van deze uitval en aan een geschikt aanbod voor deze doelgroep.

⁴ Sportdeelname-onderzoek gemeente Drimmelen, Sportservice Noord-Brabant, mei 2005

⁵ De RSO is in opdracht van het Ministerie van VWS ontwikkeld door Bureau Diopter uit Den Bosch (nu 'Mulierinstituut'), in samenspraak met vertegenwoordigers van CBS, COS, 1 DSP, LC, KUB, NOC*NSF, NISB, SCP en diverse gemeenten. Na testen in onder meer Amsterdam en Rotterdam is de RSO "opgeleverd" in het najaar 2000.

3.4 Bestuurlijke ontwikkelingen en beleidsprioriteiten

Landelijke ontwikkelingen

Het sportbeleid is sterk in ontwikkeling waarbij sport in toenemende mate wordt erkend als middel om maatschappelijke problemen aan te pakken. De landelijke overheid heeft dit ook vertaald in beleid. In 1999 heeft het Ministerie van VWS de Breedtesportimpuls in het leven geroepen. Door het inzetten van rijkssubsidies wilde VWS gemeenten, sportbonden en lokale organisaties stimuleren om initiatieven te ontplooien, gericht op een duurzame verbetering van het lokale sportaanbod, indien mogelijk met ander sectoren. Door een recente bezuinigingsoperatie is besloten deze subsidieregeling voortijdig te beëindigen.

Een ander belangrijk aandachtspunt is het bevorderen van sport en bewegen uit het oogpunt van gezondheid. Daarnaast is het versterken van de samenwerking van de sport met de buurt en het onderwijs speerpunt van beleid. Het ministerie van VWS heeft een nieuwe subsidieregeling in het leven geroepen om gemeenten te stimuleren met dit thema aan de slag te gaan, de BOS-impuls. Achterliggend idee is dat als scholen, sportverenigingen en buurt samenwerken, het aanbod aan sportfaciliteiten, afgestemd op de behoefte van de doelgroep, aanzienlijk zal verbeteren. Door kwetsbare jongeren te laten bewegen en sporten, leven ze niet alleen gezonder maar wordt de kans ook kleiner dat zij in problemen komen door het vroegtijdig verlaten van de school, rondhangen uit verveling of (kleine) criminaliteit.

De politieke situatie is in de afgelopen jaren niet erg rooskleurig geweest voor de sportsector. In het kader van de bezuinigingen zijn de subsidies aan sportbonden in 2003 behoorlijk verminderd en daarnaast is er ook op andere subsidies flink bezuinigd. De sportbegroting bedraagt dit jaar 67 miljoen euro maar gaat komend jaar naar 96 miljoen. Hiervan gaat in de komende vier jaar in totaal 50 miljoen naar het promoten van sport onder allochtone jongeren. Ook komt er geld om jong toptalent te ondersteunen en om de financiële positie van topcoaches te verbeteren.

Daarnaast is NOC*NSF een alliantie aangegaan met het Ministerie van Onderwijs onder het motto 'Sport en school samen sterk', In totaal is 7 miljoen euro beschikbaar om het plan te ontwikkelen dat ertoe moet leiden dat sportonderwijs over twee jaar een vaste plaats krijgt in de plannen van het nieuwe kabinet.

Provinciale ontwikkelingen

In september 2002 is de nota "Sportprovincie Noord-Brabant, Provinciale support voor sport en bewegen", door Provinciale Staten vastgesteld. De Provincie wil zich samen met de gemeenten, sportondersteuningsorganisaties en de regionale sportbonden inspannen om te bereiken dat iedere inwoner in elke fase van zijn of haar leven, naar eigen keuze en op eigen niveau kan genieten van sport en bewegen. Daartoe heeft de Provincie vijf programmalijnen geformuleerd:

- Sport voor iedere Brabander (een breed, toegankelijk en bereikbaar sportaanbod)
De Provincie wil een breed, toegankelijk en bereikbaar sportaanbod realiseren door ondersteuning van gemeenten bij het aanvragen van de Breedtesportimpuls, informatieverstrekking en het uitbreiden van accommodaties.
- Sport helpt Brabant verderop (het inzetten van sport om andere beleidsdoelen te realiseren, bijv. project "Brede School").
De Provincie wil projecten opzetten ten behoeve van interculturalisatie, participeren in Brede School-projecten en projecten ondersteunen ten behoeve van sociale integratie / opvoedingsondersteuning.
- Sport benut Brabantse kwaliteiten (een goed georganiseerde, professionele sector bevorderen).

Er is provinciale ondersteuning voor arbeidsaangelegenheden in de sport en er wordt ingezet op de deskundigheidsbevordering van het verenigingskader.

- Sport in Brabant krijgt marktgerichte support (brede inzet Sportservice Noord-Brabant t.b.v. een adequate, resultaatgerichte en vitale sportondersteuning). Via het Olympisch Netwerk worden Brabantse talenten ondersteund en worden gemeenten gestimuleerd en ondersteund bij het opzetten van sportservicepunten.
- Sport support Brabant (inter-)nationaal: plaats bieden aan sportaccommodaties en sportevenementen van (inter-)nationaal niveau.

De uitvoering van deze programmalijnen is voor een groot deel weggelegd bij Stichting Sportservice Noord-Brabant, de provinciale steunfunctie op het gebied van sport en bewegen. In het kader van het Sociaal Beleid heeft de Provincie daarnaast een tweesporenbeleid ontwikkeld:

- Op provinciaal niveau wordt een beperkt aantal provinciebrede thema's opgepakt, zoals multiculturele samenleving, opvoedingsondersteuning, sport en vrijwilligers. Een voorbeeld hiervan is het project Kleurrijk Brabant Scoort, waarbij lokale sportprojecten voor allochtone en autochtone jongeren worden ondersteund.
- Via een gebiedsgerichte aanpak wordt ingezet op het ondersteunen van lokaal sociaal beleid. De gemeente Drimmelen neemt in het kader hiervan deel aan het regionale project "Normen", waarbij minimale normen voor voorzieningen worden vastgesteld voor gemeenten.

Het provinciale sportbeleid biedt op het moment weinig concrete aanknopingspunten voor nieuwe lokale initiatieven in de gemeente Drimmelen.

Lokale ontwikkelingen

Binnen de (lokale) overheid heeft een heroriëntatie plaatsgevonden ten aanzien van de rol die de overheid dient te vervullen in de maatschappij. Deze heroverweging is mede ingegeven door de beperktere financiële middelen. Maar ook het fundamenteel leggen van de verantwoordelijkheid bij de burger(s) zelf is daarbij leidend. De zorgende overheid wordt steeds meer de overheid, die de randvoorwaarden schept.

Vast staat, dat het de gemeenten in Nederland zijn, die van alle bij de uitvoering van het sportbeleid betrokken partijen (ministeries, provincies, gemeente, landelijke en regionale koepels en ondersteunende organisaties) verreweg het meeste geld aan sport besteden.

De aandacht voor integraal en gebiedsgericht werken is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Hieruit vloeit voort dat steeds vaker de vraag wordt gesteld welke sector een bijdrage kan leveren aan de oplossing van een plaatselijk probleem. Een bijdrage van de sportsector op het terrein van vergroten van de leefbaarheid, gezondheidspreventie en de waarden- en normendiscussie is gewenst.

In het raadsprogramma 2003-2006 van de gemeente Drimmelen wordt aangegeven dat de gemeente de vitaliteit, de leefbaarheid, het voorzieningenniveau en de sociale infrastructuur van de kernen in stand wil houden en versterken.

Als belangrijke doelstellingen in het raadsprogramma worden verder genoemd:

- Het bevorderen van de betrokkenheid van burgers bij hun eigen woon- en leefomgeving (wijkgericht).
- Het versterken van de groenblauwe identiteit van onze gemeente, waardoor met name ook de recreatieve sector haar voordeel kan doen.

- Aan de recreatief-toeristische infrastructuur dienen nieuwe dimensies te worden toegevoegd, zoals nieuwe fietspaden (over dijken), een golfbaan en het uitnutten van de waterrand in de Biesbosch.

Hoewel in onze gemeente hierop nauwelijks een appèl is gedaan, worden sportverenigingen elders, door de politiek steeds vaker aangesproken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Dit kan betekenen dat de diverse sportverenigingen niet alleen activiteiten op de sportaccommodatie maar ook in bijvoorbeeld wijken organiseren of assistentie verlenen bij activiteiten in de wijk en binnen de vereniging specifieke aandacht schenken aan normen en waarden (zowel in als buiten het veld). Hierbij valt te denken aan activiteiten rond de Brede School en het wijkgericht besturen.

Verenigingen krijgen steeds vaker te maken met diverse wetten. Voorbeelden zijn de arbeidswet, wetten op het vlak van de sociale zekerheid, milieuwetgeving etc. De sportsector wordt steeds meer gezien als normale bedrijfstak. Hierdoor zal ook de behoefte groeien om de sportverenigingen op organisatorisch gebied te professionaliseren. Daarom zullen ook verenigingen uit onze gemeente steeds meer behoefte hebben aan ondersteuning op het gebied van wet- en regelgeving. De gemeente kan naast de gewenste deregulering op landelijk nivo, hierin ook een bijdrage leveren door haar eigen regels en verordeningen, daar waar mogelijk te versoepelen.

Zoals al eerder vermeld zijn in de gemeente Drimmelen tot op heden niet heel expliciet de doelstellingen van het gemeentelijk sportbeleid omschreven. Wel is bij de harmonisatie van het subsidiebeleid en het ontwikkelen van een nieuwe tarievenstructuur in 1999 een aantal keuzen en uitgangspunten vastgelegd.

Raakvlakken met andere beleidsterreinen

Binnen het jeugd- en jongerenbeleid van de gemeente Drimmelen, dat in 2004 is vastgesteld, stelt de gemeente zich tot doel dat kinderen en jongeren volwaardig deel kunnen uitmaken van deze maatschappij. Dit wil de gemeente bereiken door:

1. Vroegtijdige signalering en preventie van probleemsituaties
2. Bevordering van actieve deelname aan de maatschappij (recreatie, school en werk)
3. Vergroting van de sociale competentie

Binnen deze doelstellingen kan sport een belangrijke bijdrage leveren. Door een intensievere samenwerking tussen scholen, sport- en buurtorganisaties, kunnen achterstanden op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding of sport en bewegen worden voorkomen dan wel effectiever en efficiënter worden aangepakt. Sporten en bewegen biedt kwetsbare jongeren mogelijkheden. Daardoor leven ze gezonder en verkleint de kans dat ze in de problemen komen door het vroegtijdig verlaten van de school, rondhangen uit verveling of bezig zijn met (kleine) criminaliteit.

In de nota Volksgezondheid van de gemeente Drimmelen wordt het belang van preventieprojecten nog eens benadrukt, evenals de regiefunctie van de gemeente als het gaat om gezondheidsvoorlichting en opvoeding in het kader van de jeugdgezondheidszorg van 0-19-jarigen.

Uit de gezondheidsmonitor (en jeugdmonitor) die de GGD West-Brabant in 2003 heeft uitgevoerd en waarvan de resultaten in april 2004 bekend zijn gemaakt, blijkt o.a. het volgende:

- Een kwart van de jongeren in West – Brabant sport minder dan 1 keer per week

- 54% van de Brabantse jongeren voldoet niet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen⁶
- Uit het onderzoek komt ook naar voren dat 11% van de jeugd in West – Brabant te maken heeft met overgewicht. Landelijk is dit cijfer 9%. Opvallend is dat uit het onderzoek blijkt dat er in de gemeente Drimmelen minder jongeren kampen met overgewicht dan landelijk (8 % t.o.v. 9%)

Beweeggedrag speelt een belangrijke rol bij de preventie van overgewicht.

Binnen het vrijwilligersbeleid ondersteunt de gemeente Drimmelen het vrijwilligerswerk onder meer door het instandhouden van het Vrijwilligers Platform Drimmelen. Dit platform biedt ondersteuning aan de vele vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties die Drimmelen rijk is.

In de nota “Ouderenbeleid Drimmelen in beeld 2005-2008” zijn de beleidslijnen van het ouderenbeleid vastgelegd. Dit beleid is gericht op ouderen met een groeiende afhankelijkheid en afhankelijke ouderen. De zelfstandige en vitale ouderen zijn geen doelgroep voor beleid. Behoud van onafhankelijkheid en stimuleren van zelfstandigheid, participatie en ontplooiing zijn de kerndoelen van het ouderenbeleid in Drimmelen. Stichting Welzijn Ouderen organiseert een aantal sportieve activiteiten voor ouderen in de gemeente (Meer bewegen voor Ouderen, zwemmen en volksdansen). 10% van de 65+-ers in de gemeente neemt deel aan deze activiteiten. Gezien de preventieve werking die uitgaat van het bewegen is het zinvol om meer aandacht te schenken aan bewegen voor ouderen in welke vorm ook. Niet alleen via een club, die speciaal bezig is met ouderen maar bij voorkeur gewoon via reguliere sportverenigingen. In de nota wordt nog eens benadrukt dat een gezonde leefstijl voor ouderen belangrijk is en dat in de regio ongeveer 40% van de ouderen voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. In de nota is tevens het actiepunt opgenomen om de mogelijkheden voor een fitnessproject voor oudere ouderen (70 tot 95 jaar) te onderzoeken. Doel is om de lichamelijke conditie voor ouderen te verbeteren waardoor ze zichzelf beter kunnen redden, hetzij in een verzorgingshuis, hetzij in de thuissituatie.

Tenslotte is in de nota aangegeven dat men ook voor bewegingsactiviteiten toe wil naar een systematiek waarbij alleen aan de echte minima een bijdrage wordt verleend in de kosten.

Er zijn binnen de gemeente Drimmelen dus meerdere beleidsontwikkelingen die aansluiten bij of inspelen op het gemeentelijk sportbeleid.

⁶ De Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) is in 1998 vastgesteld en werd afgeleid van internationale richtlijnen. De norm verschilt per leeftijdsgroep en is vastgesteld op minimaal 5 dagen in de week 30 minuten matig intensief bewegen.

4. Hoofddoelstelling en gemeentelijke uitgangspunten

De gemeente Drimmelen stelt zich tot doel om alle inwoners in staat te stellen volwaardig deel te nemen aan, en deel uit te maken van de samenleving. De gemeente constateert dat sportbeoefening hierbij een belangrijke rol kan spelen, vanuit het oogpunt van gezondheid en de eigen ontwikkeling en ontplooiing van mensen en daarnaast vanuit het oogpunt dat sport kan dienen als belangrijk middel om brede maatschappelijke doelstellingen te bereiken. De gemeente streeft ernaar de sportbeoefening te bevorderen door goede voorwaarden te scheppen (voor iedereen bereikbare, toegankelijke, bruikbare en betaalbare voorzieningen) en zal waar nodig de regiefunctie op zich nemen om met name verenigingsoverstijgende zaken en ontwikkelingen te stimuleren.

Met de regiefunctie wordt bedoeld dat ontwikkelingen niet alleen tot stand komen door centrale sturing, met regelgeving en subsidies als instrumenten, maar door interactie en communicatie met de vele partners die in de beleidssector actief zijn. De gemeente wil sportbeoefening bevorderen door samen met haar partners (sportaanbieders, welzijnsorganisaties etc.) beleid te ontwikkelen, goede voorwaarden te scheppen door het ontwikkelen, instandhouden en toegankelijk maken van diverse sport- en bewegingsactiviteiten en sportvoorzieningen.

De bovengenoemde hoofddoelstelling en de in vorige hoofdstukken genoemde ontwikkelingen vormen samen de volgende uitgangspunten voor het gemeentelijk sportbeleid:

- De gemeente erkent het maatschappelijk belang van de sport en het positieve effect op de gezondheid.
- De toegang van de lokale bevolking tot de sport dient zo laag mogelijk te zijn (laagdrempelig).
- De gemeente stimuleert haar inwoners tot de beoefening van sport.
- In het stimuleren van de sportbeoefening wordt speciaal aandacht besteed aan de doelgroepen jeugd en ouderen.
- De gemeente draagt zorg voor het realiseren, beheren en/of exploiteren van binnen- en buitensportaccommodaties, afgestemd op de wensen en behoeften van de inwoners van de gemeente.
- De gemeente hecht aan het handhaven en verbeteren van de huidige kwaliteit van de binnen- en buitensportaccommodaties.
- De gemeente hecht aan het behoud en versterking van de verenigingsstructuur.
- De gemeente zal sport, daar waar nodig, inzetten als instrument in het kader van jeugdbeleid, gezondheidsbeleid en ter verbetering van de leefbaarheid in Drimmelen.

Dit kan worden vertaald in 4 actiepunten:

1. Instandhouding en/of realisatie van een kwalitatief goed accommodatieaanbod
2. Sportstimulering, met name voor de doelgroepen jeugd en ouderen
3. Behoud van de sociaal-maatschappelijke functie van sportverenigingen
4. Inzet van sport als middel

Deze actiepunten zullen worden uitgewerkt in het volgende hoofdstuk.

5. Uitwerking actiepunten

5.1. Accommodatiebeleid, subsidies en tarieven

Na de gemeentelijke herindeling in 1997 was het noodzakelijk om te komen tot een harmonisatie van alle subsidies en sporttarieven in de gemeente Drimmelen. Daartoe is in samenwerking met het PON, instituut voor advies, onderzoek en ontwikkeling in Noord-Brabant, een harmonisatietraject afgelegd dat in december 1999 resulteerde in de vaststelling van een tweetal beleidsregels sport. De beide beleidsregels vormen de financiële neerslag van het lokale sportbeleid. Daarnaast is in de nota "Harmonisatie tarieven sportaccommodaties en subsidies sportverenigingen gemeente Drimmelen" in 1999 tevens een aantal uitgangspunten voor het accommodatiebeleid vastgesteld:

- het onderscheid tussen primaire en secundaire voorzieningen;
- de verantwoordelijkheid voor het onderhoud van die voorzieningen;
- de keuze voor het niet privatiseren van primaire voorzieningen.

De inhoud van de beleidsregels en de uitgangspunten van het accommodatiebeleid zijn weergegeven in de bijlage.

De beleidsregel "Subsidiëring sportverenigingen gemeente Drimmelen" voorzag in een 4-jarige overgangsregeling in de periode 2000 t/m 2003 voor alle sportverenigingen, voordat de eindeffecten van de beleidsregels in de volle omvang merkbaar zouden zijn. Na het verstrijken van deze periode is ervoor gekozen om de eerder verwachte effecten te onderzoeken om zo eventueel tot een bijstelling van het beleid te komen. Via een schriftelijke vragenlijst onder de betrokken verenigingen is inzicht verkregen in de ervaring van het tot nu toe gevoerde beleid bij de sportverenigingen. Hieruit blijkt dat de huidige beleidslijn goed is. Het merendeel van de verenigingen ervaart op dit moment geen uitgesproken onevenwichtigheden. Een enkele vereniging ervaart een grote onevenwichtigheid tussen het bezitten van primaire voorzieningen en het huren van primaire voorzieningen van de gemeente. Ongeveer de helft van de verenigingen heeft zich sporttechnisch voldoende kunnen ontwikkelen en is tevreden over de faciliteiten die de gemeente biedt; ongeveer eenderde ervaart te weinig mogelijkheden. Dit wordt vooral ingegeven door te weinig financiële mogelijkheden. Een aantal verenigingen heeft moeite om de financiële teruggang te compenseren. In het algemeen wordt daarvoor de verhoging van de contributie aangewend.

Enkele verenigingen staan niet negatief tegenover privatisering, mits hiervoor voldoende financiële compensatie wordt geboden. Privatisering betekent extra druk op het vrijwilligerspotentieel. Een vergelijkbaar aantal vindt de huidige beleidslijn, waarin een onderscheid tussen primaire en secundaire voorzieningen wordt gemaakt, acceptabel. Op deze manier faciliteert de gemeente een belangrijk deel van de sportvoorzieningen. De continuïteit van de voorzieningen blijft hiermee gewaarborgd. Het privatiseren van velden/banen wordt niet omarmd. Privatisering leidt tot commercialisering en hogere contributies. Als belangrijke nadelen van privatisering worden genoemd het toenemen van de financiële druk voor de vereniging, het financiële risico, het onvermogen van de vrijwilligers om voldoende controle uit te oefenen op het werk van derden, maar ook het ontbreken van voldoende vrijwilligers, waardoor de continuïteit van de voorziening in gevaar komt.

Ongeveer 80% van de respondenten is van mening dat er een eenvoudig en transparant systeem is ontstaan voor de tarieven en subsidies.

Geconcludeerd mag worden dat de sportverenigingen over het algemeen tevreden zijn over het kwaliteitsniveau van de sportvoorzieningen in de gemeente.

Deze evaluatie geeft aanleiding tot het handhaven van het huidige gevoerde beleid ten aanzien van tarieven en subsidies.

Daarnaast kan voor de realisatie en het aanpassen en uitbreiden van sportvoorzieningen het onderscheid tussen primaire en secundaire voorzieningen worden gehandhaafd. Privatisering van buitensportaccommodaties is voor de gemeente Drimmelen geen doel op zich. Indien er zich op dit gebied wensen/mogelijkheden aandienen zal de gemeente dit per afzonderlijke situatie op basis van onderzoek en argumentatie beoordelen.

De planningsnormen, zoals deze door het NOC*NSF en het Instituut voor Sportaccommodaties (ISA) zijn opgesteld zullen als richtsnoer worden toegepast. Sportaccommodaties dienen daarnaast te voldoen aan de door de wet- en regelgeving voorgeschreven eisen.

Commerciële sportaanbieders zijn vrij om zich, onder de geldende vestigingsvoorwaarden, in de gemeente te vestigen. Indien dit wenselijk is vanuit maatschappelijke en economische motieven tracht de gemeente in samenwerking met initiatiefnemers de realisatie van nieuwe (commerciële) accommodaties te bevorderen. Om het grote aantal zwemmers en ouderen in onze gemeente voldoende gebruiksmogelijkheden te bieden, zal de gemeente in nauw overleg met NV. Sportfondsen Drimmelen de financiële haalbaarheid van een combi-bad nader onderzoeken op grond waarvan een verdere politieke discussie kan plaatsvinden.

Financiële consequenties:

Op dit moment is er geen sprake van achterstallig onderhoud bij het bestaande voorzieningenniveau, met uitzondering van de gymzaal Aalbersestraat in Terheijden, sportzaal 't Nieuwlandt in Lage Zwaluwe, gymzaal Romboutsstraat te Made en het horecagedeelte van Sporthal de Driedorp.

De slechte onderhoudstoestand van de gymzaal Aalbersestraat in Terheijden noopt tot het vervangen van die accommodatie. De nieuwe plannen rond de herontwikkeling van het Oranjeplein, voorzien er tevens in dat voor deze accommodatie, een uitbreiding van multifunctioneel centrum de Cour met een extra sportruimte wordt gerealiseerd.

De vervanging van Sportzaal 't Nieuwlandt maakt onderdeel uit van het nieuwe stedenbouwkundige concept dat voor Lage Zwaluwe West is ontwikkeld. Bij de Provincie is een aanvraag ingediend om op één van de bestaande voetbalvelden de nieuwe sporthal te kunnen situeren.

Recentelijk is gezocht naar mogelijkheden om budgettair neutraal vervanging te realiseren van de gymzaal aan de Romboutsstraat in Made. De betreffende gymzaal is dermate verouderd en het achterstallig onderhoud is zo groot, dat vervanging dringend noodzakelijk is. Tot op heden is het niet gelukt om tot een structurele oplossing te komen.

Per augustus 2005 is de vigerende huurovereenkomst m.b.t. het horecagedeelte van Sporthal Driedorp voortijdig beëindigd. In afwachting van een definitieve doorstart wordt het horecagedeelte tijdelijk verhuurd. Najaar 2005 zal verder onderzoek verricht worden naar de permanente invulling van het horecagedeelte (bestemming, noodzakelijke investeringen, procedure, e.d.), waarna besluitvorming en uitvoering kan plaatsvinden.

De financiële dekking voor deze investeringen dient te komen uit de planontwikkelingen op de betreffende locaties. Wanneer er incidenteel geen financiële dekkingsmogelijkheden bestaan zal er separaat naar een oplossing worden gezocht.

Het onderhoud van alle overige sportaccommodaties is opgenomen in bestaande meerjarenonderhoudsplanningen, welke systematisch worden uitgevoerd. Voor de vervanging van primaire buitensportaccommodaties wordt gewerkt met het meerjarenplan vervangingsinvesteringen.

Gelet op deze constatering en de geringe financiële ruimte die in het meerjaren perspectief van de gemeente Drimmelen wordt geboden, wordt voor de duur van deze nota geen extra geld voor de sportinfrastructuur (lees: sportaccommodaties) gevraagd, met uitzondering van het achterstallig onderhoud aan het horecagedeelte van sporthal Driedorp

en de eventuele uitwerking van de conclusies uit de haalbaarheidsanalyse voor een overdekte zwemaccommodatie.

5.2. Sportstimulering

Sport mogelijk maken en sport stimuleren zijn de voorwaarden om ook in de toekomst blijvend van de maatschappelijke meerwaarde van sport te kunnen profiteren. De gemeente Drimmelen kiest ervoor om sportparticipatie te stimuleren voor de doelgroepen jeugd en ouderen:

- Jeugd

De gemeente Drimmelen wil zich inzetten om jongeren blijvend aan sport- en bewegingsactiviteiten deel te laten nemen en de jeugdparticipatie te bevorderen. In het gemeentelijke subsidiebeleid wordt de sportdeelname van de jeugd tot 18 jaar extra gestimuleerd. Dit is vertaald in een subsidiegrondslag. Daarnaast zijn er diverse mogelijkheden om sport bij de jeugd te stimuleren zoals sportkennismakingsprojecten en buurtsportactiviteiten. Samenwerking met de scholen en met buurtorganisaties is hierbij van essentieel belang. Daarbij zal speciaal ook worden gekeken naar de sportdeelname van de doelgroep 19-24 jaar. Uit het sportdeelname-onderzoek blijkt dat deze doelgroep een opvallend hoog percentage niet-sporters kent. Vaak is dit ook de leeftijd waarop jongeren uitvallen bij sportverenigingen. De aanpak hiervan kan zich zowel op sportstimulering voor de niet-sporters richten als op de preventie van uitval bij verenigingen.

Wij stellen voor om deze projecten mee te nemen onder paragraaf 5.4. waarin de BOS-impuls wordt toegelicht.

- Ouderen

De gemeente wil het aanbod voor ouderen uitbreiden in de vorm van meer sportieve activiteiten. Daarbij zoekt de gemeente samenwerking met sportverenigingen en commerciële en aanverwante instellingen. Deze instanties worden bewust gemaakt van de nieuwe doelgroep ouderen. Daarnaast zijn er activiteiten op te zetten waarbij niet-actieve ouderen worden gestimuleerd om meer te gaan bewegen. De gemeente Drimmelen kiest er in eerste instantie voor om de eerstkomende jaren te investeren in visie-ontwikkeling over sportstimulering voor ouderen. Samen met betrokken partners zal duidelijk moeten worden wat het bereik moet zijn van de bewegingsactiviteiten en wat dat betekent voor het aanbod in activiteiten, accommodatie en begeleiding. Er zal een bewustwordingsproces in gang worden gezet bij de aanbieders van sportactiviteiten in Drimmelen. Afspraken hierover zullen worden gemaakt met SWO Drimmelen, ouderenbonden, de GGD, sportverenigingen en overige betrokken partijen. Van daar uit kan ook dit actiepoint integraal worden opgepakt en concrete activiteiten worden ontplooid.

Met name in economisch mindere tijden kan de gemeente extra aandacht geven aan het zoveel mogelijk toegankelijk en betaalbaar houden van de sport voor iedereen. Bijvoorbeeld door het aanbieden van kortingsregelingen of compensatie van contributiegedelen. Dit aspect zal worden betrokken bij de verdere planuitwerking voor sportstimulering en sportdeelname onder ouderen.

Financiële consequenties:

De financiële gevolgen van sportstimuleringsactiviteiten voor de doelgroep jeugd staan weergegeven onder paragraaf 5.4., waarin de BOS-impuls wordt toegelicht.

Voor de activiteiten voor de doelgroep ouderen zal een budget noodzakelijk zijn van

€ 10.000,-- per jaar, met ingang van begrotingsjaar 2007. Deze inschatting is gemaakt op basis van ervaringscijfers van projecten die in vergelijkbare gemeenten zijn opgezet.

5.3 Verenigingsondersteuning

Een sterk en bloeiend (sport)verenigingsleven is een belangrijke basis voor het kunnen uitoefenen van sportieve activiteiten in de gemeente en tevens voor het gericht kunnen inzetten van sport als middel. Door het versterken van de bestaande verenigingsstructuur (vrijwilligers en kader) en het steunen van initiatieven die bijdragen aan een duurzame verbetering van het lokale sportaanbod wordt bereikt dat de intrinsieke waarde van de sport wordt behouden.

Het concept verenigingsondersteuning is aan het eind van de jaren tachtig ontwikkeld toen de verenigingen werden geconfronteerd met een teruglopend ledenaantal. Door sterk veranderde maatschappelijke ontwikkelingen zijn de problemen voor de verenigingen in aantal en intensiteit sterk toegenomen. Enkele voorbeelden waarmee sportverenigingen onder andere worden geconfronteerd zijn:

- verloop en verlies binnen het ledenbestand;
- slechte of verslechterde financiële situatie;
- afnemende betrokkenheid van de leden;
- tekort aan vrijwillig kader in zowel kwalitatieve als kwantitatieve zin.

De gemeente Drimmelen ziet het als haar taak verenigingen te ondersteunen bij het aanpassen aan de veranderende omstandigheden. De gemeente Drimmelen wil verenigingen op maat en vraaggericht ondersteunen op de diverse knelpunten. Verenigingen worden ondersteund bij het verbeteren van de verenigingsstructuur, professionalisering en het verzorgen van een eigentijds sportaanbod. Verenigingsondersteuning kan op diverse manieren worden uitgevoerd. De omvang en inhoud van de verenigingsondersteuning is afhankelijk van de behoeften van de verenigingen.

Gezocht zal worden naar het verder vormgeven van het gemeentelijk aanspreekpunt sport door gelijk op te trekken met de invulling van het loket zorg, welzijn en wonen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO).

Daarnaast zal de gemeente vanuit de regiefunctie invulling geven aan ondersteuning van de verenigingen via het vrijwilligersplatform (VPD).

Financiële consequenties:

Voor de projecten in het kader van verenigingsondersteuning zal een budget noodzakelijk zijn van € 15.000,-- per jaar met ingang van begrotingsjaar 2007.

5.4. Inzet sport als middel

Door een intensievere samenwerking tussen scholen, sport- en buurtorganisaties, kunnen achterstanden op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding of sport en bewegen effectiever en efficiënter worden aangepakt. Naast de intrinsieke waarde van sport (sport om te sporten) krijgt sport als middel om maatschappelijke doelen te bereiken, een meer prominente plaats binnen het sportbeleid. Door gebruik te maken van de zogenaamde BOS-impuls, kunnen meer initiatieven worden ontwikkeld die de leefbaarheid in de wijk verbeteren.

De BOS-impuls is erop gericht gemeenten te ondersteunen bij hun aanpak van achterstanden van jeugdigen van 4 tot 19 jaar. Deze achterstanden kunnen zich voordoen op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding, sport of bewegen. Dit uit zich in ongezond leefgedrag, overgewicht, bewegingsarmoede, rondhangen uit verveling, gebrek aan sociale vaardigheden, voortijdig de school verlaten (schooluitval) en (kleine) criminaliteit. Naast het verminderen van deze achterstanden is de BOS-impuls erop gericht de door buurtbewoners ervaren overlast veroorzaakt door jongeren te bestrijden.

Gemeenten kunnen via de BOS-impuls een specifieke uitkering krijgen voor een meerjarig BOS-project. Het moet daarbij wel om aantoonbare achterstandssituaties van jongeren gaan. Door het inzetten van een BOS-project bevordert de gemeente de samenwerking van lokale partijen uit de buurt, het onderwijs en de sport. Binnen een BOS project kan de gemeente o.a. een impuls geven aan het bewegingsonderwijs op de basisscholen.

De bijdrage vanuit het Rijk is tijdelijk en per project wordt maximaal de helft van de kosten gefinancierd. Uiteraard dient de gemeente zowel via de aanvraag alsook in het vervolgtraject aan een aantal voorwaarden te voldoen.

Met de uitwerking van de plannen van de gemeente in een BOS-aanvraag dient zo snel mogelijk gestart te worden omdat 1 april 2006 de laatste mogelijkheid is om een aanvraag in te dienen.

Financiële consequenties:

Voor de projecten in het kader van de BOS-impuls zal een budget noodzakelijk zijn van €30.000,- per jaar. Dit bedrag dient als cofinanciering en het Ministerie van VWS verdubbelt dit bedrag tot €60.000,- per jaar.

Het betreft hier een vierjarig project. Omdat uiterlijk op 1 april 2006 een aanvraag moet zijn ingediend, is de financiële dekking reeds bij het opstellen van de gemeentebegroting 2007 vereist. Daarom dient bij de vaststelling van deze nota expliciet financiële ruimte te worden vastgelegd in de begroting 2007.

**BIJLAGE 1: OVERZICHT VAN DE GESUBSIDIEERDE VERENIGINGEN IN DE
GEMEENTE DRIMMELEN**

Naam vereniging	Jeugdleden	Totaal leden
	01.07.2003	01.01.2005
1. Voetbal		
Voetbalvereniging Madese Boys	340	668
Voetbalvereniging Zwaluwe	151	448
Sportvereniging Voetbal Terheijden	217	592
Voetbalvereniging VCW	108	327
Voetbalvereniging HZ "75	58	135
<i>Subtotaal</i>	874	1502
2. Hockey		
Madese Hockeyclub	154	232
<i>Subtotaal</i>	154	232
3. Tennis		
Madese tennisvereniging	188	885
Zwaluwse Tennisvereniging	58	301
Tennisvereniging Ruitersvaart	104	525
<i>Subtotaal</i>	350	1711
4. Handbal		
Handbalvereniging Made	101	113
Handbalvereniging Mixed Up	78	214
<i>Subtotaal</i>	179	327
5. Badminton		
De Ligne	2	41
Typhoon	13	54
<i>Subtotaal</i>	15	95
6. Volleybal		
Jola/Olympus	35	127
Traai-It	0	
<i>Subtotaal</i>	35	127
7. Judo/Karate		
Judoclub Made	285	704
Judovereniging Haragei	66	64
Karatevereniging Shokotan	56	130
Majaheicha Ryu	91	224
<i>Subtotaal</i>	498	1122
8. Tafeltennis		
Die Meede	30	80
T.I.O.S. Terheijden	24	43
<i>Subtotaal</i>	54	123

9. Gym/turnen		
S.V. De Zwaluwen Made/W"berg	222	370
SVT gym/turnen	218	398
<i>Subtotaal</i>	440	768
10. Wielersport		
De Pedaalridders	22	160
Flying Devils	16	51
Wielervereniging Terheijden	0	105
<i>Subtotaal</i>	38	316
11. Wandelsport		
Neo Crescendo	0	15
<i>Subtotaal</i>	0	15
12. Atletiek		
Weidelooop		
Terheijdenloop		
Zwaluwse Zonzeelloop		
<i>Subtotaal</i>		
13. Paardensport		
Ruiterijvereniging Wilhelmina	12	34
Ponyclub Dongemondruitertjes	18	38
L.R. Driedorpruiters	5	
<i>Subtotaal</i>	35	72
14. Schietsport		
Willem Tell	1	44
Gilde St. Antonius	3	57
<i>Subtotaal</i>	4	101
15. Multi		
Zaalsportver. De Zonzeel	0	43
Hirundo	276	455
<i>Subtotaal</i>	276	498
<i>Totaal generaal</i>	2952	7009

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN DE SPORTACCOMMODATIES IN DE GEMEENTE DRIMMELEN

Accommodatie	adres	postcode	woonplaats
Zwembaden			
Zwembad de Randoet	Stuivezandstraat 50	4921 XR	MADE
Zwembad het Puzzelbad	Mr. Aalbersestraat 13	4844 AW	TERHEIJDEN
Zwemschool/Sauna van Geloof	Wilhelminastraat 35a	4921 KC	MADE
Buitensport			
Sportpark de Schietberg	Schietberglaan 92	4921 VJ	MADE
Sportpark Ruitersvaart	Ruitersvaartseweg 1	4844 PH	TERHEIJDEN
Sportpark Heesterbosch	Kerkstraat 11	4845 EC	WAGENBERG
Sportpark de Kwarrehoek	Oude Weg 24	4926 BV	LAGE ZWALUWE
Sportterrein het Moerbos	Stationsweg 1	4927 RL	HOOGE ZWALUWE
Tennispark Terheijden	Ruitersvaartseweg 8a	4844 PH	TERHEIJDEN
Tennispark Lage Zwaluwe	Groenendijk 16	4926 RG	LAGE ZWALUWE
Schietlocatie Hoge Vaartkant	Hoge Vaartkant		TERHEIJDEN
Binnensport			
Sporthal de Amerhal	Lignestraat 58	4921 EV	MADE
Sporthal Driedorp	Kerkstraat 11	4845 EC	WAGENBERG
Sportzaal 't Nieuwlandt	Wethouder Dubbelmanstr 54	4926 BS	LAGE ZWALUWE
Gymzaal de Lage Weide	Julianastraat 18	4921 KM	MADE
Gymzaal Mr. Aalberstraat	Mr. Aalbersestraat 13	4844 AW	TERHEIJDEN
Gymzaal Romboutsstraat	Romboutsstraat 80	4921 EJ	MADE
Gymzaal Zonzeel	Poolsetraat 13	4927 BD	HOOGE ZWALUWE
Multifunctioneel centrum de Cour	Markstraat 6	4844 CR	TERHEIJDEN
Multifunctioneel centrum de Mayboom	Kerkstraat 10	4921 BB	MADE
Gemeenschapshuis 't Klaverblad	t Fort 1	4924 ER	DRIMMELEN
Tenniscentrum de Kroon	Kalverstraat 83	4921 AS	MADE

BIJLAGE 3: BELEIDSREGEL “TARIEVEN SPORTACCOMMODATIES GEMEENTE DRIMMELEN”

Tarieven buitensporten per jaar/seizoen (basisjaar 2004 =100)

	<u>2004</u> basis	<u>2004</u> extra 5%	<u>2005</u> extra 5%
• Voetbalveld van natuurgras	€ 1.701,43	€ 1.786,51	€ 1.875,84
• Trainingsveld van natuurgras > 4000 m ²	€ 850,72	€ 893,26	€ 937,92
• Trainingsveld van natuurgras < 4000 m ²	€ 445,62	€ 467,91	€ 491,31
• Hockeyveld van natuurgras	€ 1.701,43	€ 1.786,51	€ 1.875,84
• Hockeyveld van kunstgras	€ 2.311,77	€ 2.427,36	€ 2.548,73
• Korfbalveld	€ 850,72	€ 893,26	€ 937,92
• Tennisveld/baan van gravel	€ 1.115,39	€ 1.171,16	€ 1.229,72
• Tennisveld/baan van kunstgras	€ 1.928,29	€ 2.024,71	€ 2.125,95
• Handbalveld	€ 172,85	€ 181,50	€ 190,58
• Pony-, hondensport,- en fietscrossterrein	-om niet-		
• Kleedlokaal per jaar		€ 163,05	
• <u>Extra</u> verhoging kleedlokaal per 2004 t.o.v. basisjaar		€ 55,00	
• <u>Extra</u> verhoging kleedlokaal per 2005 t.o.v. basisjaar		€ 110,00	
• <u>Extra</u> verhoging kleedlokaal per 2006 t.o.v. basisjaar		€ 165,00	
• Voor het in eigendom hebben van een kleedlokaal wordt door de gemeente aan de vereniging per jaar een vergoeding verstrekt van		€ 163,05	
• <u>Extra</u> vergoeding kleedlokaal per 2004 t.o.v. basisjaar		€ 55,00	
• <u>Extra</u> vergoeding kleedlokaal per 2005 t.o.v. basisjaar		€ 110,00	
• <u>Extra</u> vergoeding kleedlokaal per 2006 t.o.v. basisjaar		€ 165,00	

Tarieven binnensporten per uur

	<u>2004</u> basis	<u>2004</u> extra 5%	<u>2005</u> extra 5%
<u>Contract</u>			
Hele gymzaal	€ 8,10	€ 8,51	€ 8,94
Hele sportzaal	€ 13,50	€ 14,18	€ 14,89
<u>Sporthal</u>			
Amerhal 1/1	€ 27,00	€ 28,35	€ 29,77
Amerhal 2/3	€ 19,91	€ 20,91	€ 21,96
Amerhal 1/3	€ 9,45	€ 9,92	€ 10,42
Driedorp 1/1	€ 24,30	€ 25,52	€ 26,80
Driedorp 1/2	€ 12,16	€ 12,77	€ 13,41

Incidenteel (+20%)

Hele gymzaal	€ 9,72	€ 10,21	€ 10,73
Hele sportzaal	€ 16,20	€ 17,02	€ 17,88
Sporthal			
Amerhal 1/1	€ 32,40	€ 34,02	€ 35,73
Amerhal 2/3	€ 23,89	€ 25,09	€ 26,35
Amerhal 1/3	€ 11,34	€ 11,90	€ 12,50
Driedorp 1/1	€ 29,16	€ 30,62	€ 32,16
Driedorp 1/2	€ 14,59	€ 15,32	€ 16,09

Commercieel (+150%)

Hele gymzaal	€ 20,25	€ 21,28	€ 22,35
Hele sportzaal	€ 33,75	€ 35,45	€ 37,23
Sporthal			
Amerhal 1/1	€ 67,50	€ 70,88	€ 74,43
Amerhal 2/3	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Amerhal 1/3	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Driedorp 1/1	€ 60,75	€ 63,80	€ 66,99
Driedorp 1/2	€ 30,40	€ 31,93	€ 33,53

Onvoorzien

In bijzondere gevallen waarin deze regeling niet voorziet is de beslissing ten aanzien van het te hanteren tarief voorbehouden aan burgemeester en wethouders.

Jaarlijkse indexering

De tarieven worden jaarlijks op 1 januari door burgemeester en wethouders aangepast, op basis van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie van werknemersgezinnen zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS 1995=100). Dit geschiedt voor het eerst op basis van het indexcijfer september 2004 ten opzichte van september 2003, op 1 januari 2005.

Burgemeester en wethouders kunnen in enig jaar een extra stijging of verlaging van de tarieven doorvoeren, nadat de gemeenteraad hierin heeft toegestemd.

BIJLAGE 4: BELEIDSREGEL “SUBSIDIERING SPORTVERENIGINGEN GEMEENTE DRIMMELEN”

Onderscheiden wordt een viertal subsidievormen te weten:

- Een **donatie**, als blijk van waardering voor het loutere bestaan van een organisatie én haar activiteiten, bestaat uit een vast bedrag van beperkte omvang tot € 113,--, € 227,--, € 340,-- of maximaal € 454,--, waarvan slechts onder bijzondere/onvoorziene omstandigheden kan worden afgeweken. Een donatie kan zowel jaarlijks als éénmalig worden toegekend. Jaarlijks terugkerende donaties worden om de drie jaar heroverwogen.
 - Een **vaste jaarlijkse bijdrage**, voor één of twee specifieke activiteiten c.q. evenementen per jaar; de vaste bijdrage bedraagt minimaal € 227,-- en maximaal € 1.134,--. Om de drie jaar worden de vaste bijdragen heroverwogen.
 - Een **projectsubsidie**, als bijdrage voor een op zichzelf staande, in de ogen van de gemeente, vernieuwende activiteit op projectbasis. De subsidie heeft principieel een tijdelijk karakter te weten voor één, doch maximaal drie jaar. De aanvraag van een projectsubsidie wordt gekoppeld aan de gemeentelijke begrotingscyclus.
 - Een jaarlijkse **standaardsubsidie** in de vorm van een basisbedrag en in de vorm van een bedrag per jeugdlid. Een en ander op basis van de volgende grondslagen:
 1. **Basisbedrag** van € 227,-- eventueel vermeerderd met een **extra** bedrag waarvoor de differentiatie als volgt is bepaald:
 - € 227,-- extra voor het cluster tafeltennis als tegemoetkoming in de aanschaf van tafeltennistafels, die worden beschouwd als een primaire voorziening.
 - € 227,-- extra voor het cluster handbal als combinatiesport binnen/buiten; dit bedrag is bedoeld als generieke compensatie voor de gebruikelijke zelfwerkzaamheid van deze buitensport gedurende 4 maanden per jaar.
 - € 454,-- extra voor het cluster judo als tegemoetkoming in de aanschaf van een judomat, die wordt beschouwd als een primaire voorziening.
 - € 681,-- extra voor de clusters voetbal, honkbal, hockey en tennis als een generieke compensatie voor de gebruikelijke zelfwerkzaamheid van deze buitensporten.
 2. Bedrag **per jeugdlid** van € 20,42 (peildatum 1 juli 2003).
- Als peildatum geldt 1 juli van het jaar voorafgaand aan een nieuwe 3-jarige budgetcyclus. De eerstvolgende peildatum is 1 juli 2006. Een afwijking van plus of min 5% van het aantal jeugdleden op de peildatum die voorafgaat aan een nieuwe budgetcyclus, heeft geen gevolgen voor de hoogte van het subsidiebedrag per jeugdlid in een volgende budgetcyclus.
 - Een jeugdlid wordt gedefinieerd als een contributie-plichtig lid in de leeftijd van 4 tot en met 17 jaar.
 - De jaarlijkse contributie voor een jeugdlid bedraagt minimaal € 20,42.

Om voor subsidie in aanmerking te komen dient te worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Het betreft een organisatie of activiteit die een bijdrage levert aan het sportbeleid van de gemeente Drimmelen.
- De activiteiten komen ten goede aan de burgers van de gemeente Drimmelen, hetgeen tot uitdrukking komt in het percentage leden (volwassenen plus jeugdleden), dat uit de gemeente Drimmelen afkomstig is, minimaal 80%.
- Er is sprake van een vereniging, die statutair in de gemeente Drimmelen is gevestigd.
- Er bestaat een aantoonbare financiële noodzaak voor subsidiëring.
- De standaardsubsidie kan niet gecombineerd worden met een donatie en omgekeerd.
- Burgemeester en wethouders kunnen, mits het door de gemeenteraad vastgestelde subsidieplafond niet wordt overschreden, aan een vereniging een extra bedrag beschikbaar stellen als blijkt dat de draagkracht en de mogelijkheden van de vereniging te gering zijn, om de financiële achteruitgang van de nieuwe voorstellen op te vangen.

BIJLAGE 5: UITGANGSPUNTEN (BESTAAND) ACCOMMODATIEBELEID

Primaire en secundaire voorzieningen

Uitgangspunt: Primaire voorzieningen komen voor rekening van de gemeente, een deel van de kosten wordt in de huur doorberekend

In navolging van de voormalige gemeente Made en Drimmelen wordt een onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire voorzieningen. In het kader van de harmonisatienota Sport zijn primaire voorzieningen die onderdelen van accommodaties, die voor een passende uitvoering van, in dit geval, sportactiviteiten zonder meer noodzakelijk zijn.

Voor de buitensporten zijn dat o.a. voetbalvelden (hoofd- en bijvelden plus oefenveldverlichting en dug-out), hockeyvelden (kunst- en natuurgras), tennisvelden (gravel- en kunststof banen), verharde velden voor handbal, korfbal, (half voetbalveld) en daarbij behorende kleedlokalen. Dit exclusief verwarming, verlichting, schoonmaak en klein onderhoud.

Voor de binnensporten zijn dat de overdekte accommodaties: sporthallen, sportzalen en gymnastieklokalen, inclusief kleedruimten, standaard spelmateriaal, verwarming, verlichting, schoonmaken en onderhoud.

Primaire voorzieningen komen voor wat de kapitaalslasten en het groot onderhoud betreft voor rekening van de gemeente. Voor zowel de binnen- als de buitenaccommodaties wordt een deel van de exploitatiekosten in de vorm van huur door de gebruikers opgebracht.

Tot de secundaire voorzieningen behoren onder meer kantines, paviljoens, clubhuizen, tribunes, hoofdveld/verlichting, buitensportmateriaal. Deze komen volledig voor rekening van de betreffende sportverenigingen.

In een aantal gevallen zijn sportverenigingen eigenaar van een primaire voorziening. Dit betreft kleedlokalen en tennisvelden. De gemeente is niet voornemens hier verandering in aan te brengen, tenzij verenigingen zelf het initiatief nemen en de betreffende voorziening om niet aan de gemeente overdragen. In dat geval komt het groot onderhoud voor rekening van de gemeente. Uiteraard wordt er dan ook huur in rekening gebracht.

Met dit standpunt kiest de gemeente voor het niet-privatiseren van de primaire voorzieningen.